

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**Кафедра педагогіки та методики
навчання іноземних мов**

СИЛАБУС

**дисципліни вільного вибору аспіранта
«Методика реалізації міжкультурної
мовної освіти»**

Спеціальність: А1 Освітні науки

Освітня програма:

**«Сучасні наукові освітні студії: педагогіка,
методика навчання іноземних мов і культур,
наукова англійська мова»**

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень, освітній і науковий ступінь – доктор філософії
Кафедра	Кафедра педагогіки та методики навчання іноземних мов
Факультет	Філологічний факультет освітніх технологій
Викладач	Устименко Ольга Михайлівна, кандидат педагогічних наук, доцент
Статус дисципліни	Дисципліна вільного вибору аспіранта
Курс, семестр	Другий рік навчання, третій семестр
Обсяг дисципліни у кредитах ЄКТС / загальна кількість годин	3 кредити, 90 годин
Мова викладання	Українська
Коротка анотація дисципліни (Що я вивчатиму?)	Дисципліна «Методика реалізації міжкультурної мовної освіти» забезпечує професійно-методичний і особистісний розвиток аспіранта та спрямована на оволодіння знаннями щодо теоретичних основ реалізації міжкультурної іншомовної освіти, цілей і завдань загальноєвропейської мовної політики в умовах міжкультурної взаємодії, загальноєвропейських компетентностей володіння іноземною мовою, сучасних підходів до реалізації міжкультурної мовної освіти, сучасних технологій, методів, прийомів і засобів реалізації міжкультурної іншомовної освіти у закладах вищої освіти; розвиток <i>умінь</i> формулювати цілі міжкультурної мовної освіти на різних етапах навчання, використовувати систему рівнів володіння іноземною мовою для конкретизації цілей і змісту міжкультурної мовної освіти на різних етапах навчання, формувати міжкультурну іншомовну комунікативну компетентність студентів шляхом використання ефективних методів, засобів і технологій навчання міжкультурного спілкування. Зміст навчальної дисципліни розкривається у двох модулях: у першому розглядаються теоретичні основи реалізації міжкультурної мовної освіти, у другому – методика міжкультурно-орієнтованого навчання іноземних мов і культур.
Мета вивчення дисципліни (Чому це цікаво й потрібно вивчати?)	Метою вивчення дисципліни «Методика реалізації міжкультурної мовної освіти» є вдосконалення професійно-методичної

	компетентності викладача іноземних мов шляхом поглиблення методичних знань про особливості реалізації міжкультурної іншомовної освіти; розвитку методичних умінь організації міжкультурно-орієнтованого навчання іноземних мов з використанням сучасних методів і технологій навчання, контролю й оцінювання рівня розвитку міжкультурних комунікативних умінь.
Результати навчання <i>(Чому я навчуся на цій дисципліні?)</i>	Оволодіння <i>знаннями</i> щодо теоретичних основ реалізації міжкультурної іншомовної освіти, цілей і завдань загальноєвропейської мовної політики в умовах міжкультурної взаємодії, загальноєвропейських компетентностей володіння іноземною мовою, сучасних підходів до реалізації міжкультурної мовної освіти, сучасних технологій, методів, прийомів і засобів реалізації міжкультурної іншомовної освіти у закладах вищої освіти. Розвиток <i>умінь</i> формувати цілі міжкультурної мовної освіти на різних етапах навчання, використовувати систему рівнів володіння іноземною мовою для конкретизації цілей і змісту міжкультурної мовної освіти на різних етапах навчання, формувати міжкультурну іншомовну комунікативну компетентність студентів шляхом використання ефективних методів, засобів і технологій навчання міжкультурного спілкування.
Компетентності <i>(Яку сукупну користь я отримаю від вивчення цієї дисципліни?)</i>	Компетентності аспірантів з навчальної дисципліни «Методика реалізації міжкультурної мовної освіти» базуються на <i>інтегральній</i> та <i>загальних компетентностях</i>, визначених освітньо-науковою програмою. Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати комплексні завдання і проблеми в галузі освіти у процесі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань із загальнопедагогічних дисциплін (загальна педагогіка та історія педагогіки; теорія та методика навчання іноземних мов в закладах освіти різного типу), тенденції їх становлення і розвитку, сучасного стану й актуальних проблем, новітніх наукових парадигм і методології педагогічних досліджень та/або професійної практики. Загальні компетентності: ЗК 3. Здатність до проведення аналітичної та експериментальної наукової діяльності; організації, планування та прогнозування результатів наукових досліджень; створення та інтерпретації нових знань у процесі здійснення наукового пошуку на основі сформованих універсальних навичок і вмінь дослідника; застосування кращих світових практик у професійній діяльності.

	ЗК 5. Здатність генерувати нові ідеї та нестандартні підходи до їх імплементації (креативність), абстрактно мислити, адаптуватися до нових умов і ситуацій, ставитися критично до власних наукових здобутків і надбань інших дослідників. ЗК 6. Здатність до міжкультурної наукової комунікації, міжнародного співробітництва, відстоювання власних наукових поглядів українською та іноземними мовами в академічному середовищі з метою презентації та обговорення результатів свого наукового здобутку в усній та письмовій формі. ЗК 7. Здатність на основі етичних міркувань спілкуватися з різними цільовими аудиторіями, використовуючи відповідну лексику, методи, техніки, прийоми та стратегії комунікації, мотивувати аудиторію рухатись до спільної мети в роботі вітчизняних і міжнародних науково-дослідницьких колективів у контексті європейської та євроатлантичної інтеграції України. ЗК 9. Здатність до публічного представлення і захисту наукових результатів, публічного виступу на вітчизняних та міжнародних наукових заходах: форумах, конференціях і семінарах, майстер-класах тощо.												
Види занять і їхній розподіл за годинами	Розподіл годин відповідно до робочого навчального плану: <table><tr><th>Види занять</th><th>Денна/вечірня форма</th><th>Заочна форма</th></tr><tr><td>лекції</td><td>20 год.</td><td>6 год.</td></tr><tr><td>практичні заняття</td><td>10 год.</td><td>4 год.</td></tr><tr><td>самостійна робота</td><td>60 год.</td><td>80 год.</td></tr></table>	Види занять	Денна/вечірня форма	Заочна форма	лекції	20 год.	6 год.	практичні заняття	10 год.	4 год.	самостійна робота	60 год.	80 год.
Види занять	Денна/вечірня форма	Заочна форма											
лекції	20 год.	6 год.											
практичні заняття	10 год.	4 год.											
самостійна робота	60 год.	80 год.											
Тематика (змістові модулі) навчальної дисципліни	<i>Змістовий модуль 1. Теоретичні основи реалізації міжкультурної мовної освіти</i> Тема 1. Міжкультурна мовна освіта в Україні і за кордоном: сучасний стан, проблеми, перспективи Тема 2. Система міжкультурної мовної освіти <i>Змістовий модуль 2. Методика міжкультурно-орієнтованого навчання іноземних мов</i> Тема 3. Методика формування міжкультурних мовленнєвих навичок Тема 4. Методика формування міжкультурних умінь у рецептивних видах мовленнєвої діяльності Тема 5. Методика формування міжкультурних умінь говоріння Тема 6. Методика формування міжкультурних умінь письма Тема 7. Сучасні методи, засоби, технології міжкультурного навчання іноземних мов Тема 8. Методика контролю та оцінювання сформованості міжкультурної іншомовної компетентності												

Політика оцінювання (розподіл балів і критерії)

Оцінюються такі складники:

Аудиторна та самостійна робота аспіранта	Модульна контрольна робота
50 балів	50 балів

Рейтинг модуля обчислюється у такий спосіб:

1. Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності аспіранта (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється за 4-бальною шкалою: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно». Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування практичних занять оцінюється в «0» балів. У кінці вивчення дисципліни напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу аспіранта як середнє арифметичне поточних оцінок за ці види роботи (помножити на 10) з округленням до десятої частки, що є рейтинговим балом аспіранта за роботу протягом семестру (максимум – 50 балів).

2. Модульна контрольна робота з навчальної дисципліни є складником семестрового рейтингу і оцінюється за 4-бальною шкалою. Ці оцінки трансформуються в рейтинговий бал у такий спосіб: «відмінно» – 50 балів, «добре» – 40 балів, «задовільно» – 30 балів, «незадовільно» – 20 балів. Неявка на модульну контрольну роботу – 0 балів.

3. Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового балу за роботу протягом семестру і рейтингового балу за модульну контрольну роботу. Максимальний рейтинговий бал аспіранта становить 100 балів.

4. Вимоги до заліку: оцінка в національній шкалі («зараховано», «не зараховано») та оцінка в шкалі ЄКТС виставляються на підставі семестрового рейтингового балу студента за дисципліну таким чином:

90 – 100 балів	A		зараховано
82 – 89 балів	B		
75 – 81 бал	C		
66 – 74 бали	D		
60 – 65 балів	E		
0 – 59 балів	FX	не зараховано	

Аспіранти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 60 і вище, отримують оцінку «зараховано» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку. Аспіранти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 59 і нижче, складають залік і в разі успішного складання їм виставляється оцінка «зараховано» в національній шкалі, а в шкалі ЄКТС – E та бал. Якщо аспірант під час заліку отримав оцінку «не зараховано», то йому у відомість обліку успішності виставляється оцінка «не зараховано» в

	національній шкалі, оцінка FX – у шкалі ЄКТС та його семестровий рейтинговий бал за дисципліну. <i>Об'єкти контролю:</i> володіння методичними знаннями і вміннями, необхідними викладачу іноземних мов і культур для реалізації міжкультурної мовної освіти. <i>Форми контролю:</i> усна співбесіда, виконання підсумкового тесту. <i>Критерії оцінювання:</i> 1) усна співбесіда оцінюється за критеріями: відповідність змісту, повнота і ґрунтовність викладу, термінологічна коректність, правильність виконання завдань, здатність до обґрунтування методичних рішень; 2) тест оцінюється за критерієм: правильність виконання тестових завдань. <i>Схема оцінювання.</i> Усна співбесіда та виконання тесту оцінюються згідно визначених критеріїв за шкалою «зараховано», «не зараховано».
Пререквізити (передумови вивчення дисципліни)	Знати: основні поняття й категорії методики навчання іноземних мов і культур та теорії міжкультурної комунікації, культурології, педагогіки, психології; специфіку іншомовного міжкультурного спілкування; структуру і зміст іншомовної міжкультурної комунікативної компетентності та методи, прийоми і засоби її ефективного формування. Вміти: визначати й аналізувати цілі, зміст, принципи, методи і прийоми навчання іноземних мов і культур у вищій школі, аналізувати й розробляти вправи різних типів і видів, планувати й реалізовувати різні форми організації освітнього процесу з навчання іноземних мов і культур у закладі вищої освіти.
Навчально-методичне й інформаційне забезпечення	Основна література Бакум, З. П., Пальчикова, О. О., & Костюк, С. С. (2019). <i>Навчання іноземних мов: крос-культурний підхід: монографія</i>. ФОП Осадца Ю. В. Ніколаєва, С. Ю., Бориско, Н. Ф., Скляренко, Н. К., Смоліна, С. В., Бігич, О. Б., Сажко, Л. А., Борецька, Г. Е., Голованчук, Л. П., & Черниш, В. В. (2011). <i>Методика формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетенції. Курс лекцій</i>. Ленвіт. Рада Європи. (2018). <i>Рамка компетентностей для культури демократії. У 3-х томах</i>. Видавництво Ради Європи. Рубікондо, К. (2020). <i>Інтеркультурна компетентність. Посібник для тренерів</i>. Council of Europe Publishing. Тарнопольський, О. Б., & Кабанова, М. Р. (2019). <i>Методика викладання іноземних мов та їх</i>

	аспектів у вищій школі. Університет ім. А. Нобеля. Barrett, M. (2012). Intercultural competence. <i>The EWC Statement Series, Second Issue</i>, 23–27. Barrett, M., Byram, M., Lázár, I., Mompoin-Gaillard, P., & Philippou, S. (2014). <i>Developing intercultural competence through education. A guide for language teachers and teacher educators</i>. Council of Europe Publishing. Berardo, K., & Deardorff, D. K. (Eds.) (2012). <i>Building cultural competence: Innovative activities and models</i>. Stylus. Bernaus, M., Andrade, A. I., Kervran, M., Murkowska, A., & Sáez, F. T. (2008). <i>Plurilingual and pluricultural awareness in language teacher education. A training kit</i>. Council of Europe Publishing. Bleichenbacher, L., Pirih Svetina, N., Rossner, R., & Schröder-Sura, A. (2024). <i>Building blocks for planning language-sensitive teacher education</i>. Council of Europe Publishing. Byram, M. (2008). <i>From foreign language education to education for intercultural citizenship</i>. Multilingual Matters. Byram, M. (2021). <i>Teaching and assessing intercultural communicative competence</i>. Multilingual Matters. Candelier, M., Camilleri-Grima, A., Castellotti, V., de Pietro, J.-F., Lőrincz, I., Meißner, F.-J., Noguerol, A., Schröder-Sura, A., & Molinié, M. (2013). <i>FREPA: A framework of reference for pluralistic approaches to languages and cultures. competences and resources</i>. Council of Europe Publishing. Candelier Michel, Curci, A. M., Daryai-Hansen, P., de Pietro, J.-F., Gilliyard, P., Lőrincz, I., Moore, D., & Schröder-Sura, A. (2015). <i>Plurilingual and intercultural competences – Descriptors and teaching materials</i>. Council of Europe Publishing. <i>Council of Europe and European Commission T-Kit No. 4: Intercultural Learning</i>. (2017). Council of Europe Publishing. Hofstede, G., & Minkov, M. (2010). <i>Cultures and organizations: software of the mind</i>. McGrawHill. Lázár, I., Huber-Kriegler, M., Lussier, D., Matei, G. S., & Peck, C. (2008). <i>Developing and assessing intercultural communicative competence. A guide for language teachers and teacher educators</i>. Council of Europe Publishing. Neuner, G. (2008). <i>The role of sociocultural competence in foreign language teaching and learning</i>. Cambridge University Press. Ollivier, Ch., Jeanneau, C., Höfler, E., Natri, T., & Szigeti, U. (2024). <i>Digital citizenship through</i>
--	--

language education. Council of Europe Publishing.

Wagner, M., Cardetti, F., & Byram, M. (2019). *Teaching intercultural citizenship across the curriculum: The role of language education*. International Publishers Group.

Додаткова література

Манакин, В. М. (2012). Мова і міжкультурна комунікація: навчальний посібник. Видавничий центр «Академія».

Barrett, M. (2004). Becoming intercultural competent. In J. Wurzel (Ed.), *Toward multiculturalism: A reader in multicultural education* (2nd ed., pp.62–77). Intercultural Resource.

Beacco, J.-C., Byram, M., Cavalli, M., Coste, D., Egli Cuenat, M., Goullier, F., & Panthier, J. (2016). *Guide for the development and implementation of curricula for plurilingual and intercultural education*. Council of Europe Publishing.

Bennett, M. (2013). *Basic concepts of intercultural communication: Paradigms, principles, & practices*. Intercultural Press.

Brotto, F., Huber, J., Karwacka-Vögele, K., Neuner, G., Ruffino, R., & Teutsch, R. (2012). *Intercultural competence for all. Preparation for living in a heterogeneous world*. Council of Europe.

Byram, M. (2009). *Multicultural societies, Pluricultural people and the project of intercultural education*. Council of Europe Publishing.

Cantle, T. (2016). Interculturalism: 'Learning to live in diversity'. *Ethnicities*, 16(3), 471–479.

Deardorff, D. (Ed.), (2013). *The SAGE handbook of intercultural competence*. Thousand Oaks.

Fischer, J., Rouveyrol, L., Sawicka, B., & Zabala-Delgado, J. (2024). *CEFR Companion Volume implementation toolbox*. Council of Europe Publishing. <https://www.ecml.at/en/ECML-Programme/Programme-2020-2023/CEFR-Companion-Volume-implementation-toolbox>.

Gerber, B., Andrade, A.-I., Schröder-Sura, A., & Vlad, M. (2024). *Developing teacher competences for pluralistic approaches – Tools for teacher education*. Council of Europe Publishing. <https://www.ecml.at/en/ECML-Programme/Programme-2020-2023/Pluralistic-teacher-competences>

Glaser, E., Guilherme, M., del Carmen Méndez García, M., & Mughan, T. (2007). *Intercultural competence for professional mobility*. European Centre for Modern Languages.

Hofstede, G. (2002). *Exploring culture: exercises, stories, and synthetic cultures*. Intercultural Press, Inc.

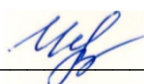
Maiier, N. (2017). The methodological training of

	university teachers to implement intercultural foreign language education: the competency-based approach. <i>Advanced Education</i>, 8, 4–9. Meyer, M. (1991). Developing transcultural competence: case studies of advanced foreign language learners. In D. Buttjes & M. Byram (Eds.), <i>Mediating languages and cultures</i>. Multilingual Matter. North, B., Piccardo, E., & Goodier, T. (2018). <i>Common European framework of reference for languages: learning, teaching, assessment. Companion volume with new descriptors</i>. Council of Europe Publishing. Spitzberg, B., & Changnon, G. (2009). <i>Conceptualizing intercultural competence</i>. En D.K. Taylor, C. (2012). Interculturalism or multiculturalism? <i>Philosophy and Social Criticism</i>, 38(4–5), 413–423.
Форми і способи поточного та семестрового контролю	Поточне оцінювання полягає у визначенні рівня підготовки аспіранта до практичного заняття і якості виконання завдання у процесі самостійної позааудиторної роботи. Рівень підготовки аспірантів до практичного заняття (теоретичні знання з теми заняття) оцінюється за п'ятибальною шкалою. Аспірант отримує 0 балів, якщо був присутній на практичному занятті, але не взяв участь в обговоренні його питань, або не відвідав його. У випадку, якщо аспірант не відвідав принаймні одне практичне заняття, він допускається до заліку лише за умови його (їх) відпрацювання. Самостійна позааудиторна робота полягає у виконанні завдання до кожного практичного заняття і має на меті формування і розвиток методичних умінь аспіранта щодо реалізації міжкультурної мовної освіти. Виконані завдання демонструються аспірантами під час практичного заняття у процесі професійно орієнтованої рольової гри. Максимальна оцінка за виконання завдання – 5 балів. За невиконання такого завдання аспірант отримує 0 балів. Напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу аспіранта як середнє арифметичне поточних оцінок за ці види роботи (помножити на 10) з округленням до десятої частки, що є рейтинговим балом аспіранта за роботу протягом семестру (максимум – 50 балів).

Затверджено на засіданні кафедри педагогіки та методики навчання мов, протокол

№ 20 від 25 червня 2025 р.

Завідувач кафедри

Валентина ЧЕРНИШ